

5. Mi történjen a jövőben?

5.1. Milyen világban szeretnék élni?

A sok tény és összefüggés kutatás után itt az ideje az álmodozásnak! Persze a valóság talaján maradva! Például nem költözünk másik bolygóra. 😊

Kérjük meg a diákokat, hogy készítsenek rajzokat, írjanak fogalmazásokat, írásműveket stb. arról, hogy milyen világban szeretnék élni! Segíthetjük munkájukat kérdésfeltevéssel is:

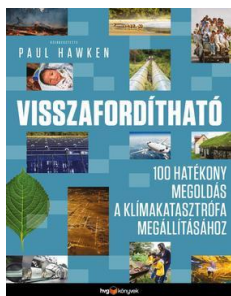
Hogyan néznek ki a települések? Milyen közösségek vannak? Mennyien élnek ott? Hogyan töltik a napjaikat? Milyen munkát végeznek? Hol dolgoznak? Mennyit dolgoznak? Mivel közlekednek? Mennyit utaznak? Milyen messze utaznak? Milyenek a boltok? Milyenek az árucikkek? Honnan érkeznek a termékek? Mit csinálnak a szabadidőben? Hol laknak? Milyen épületek vannak? Mekkora? Milyen a lakókörnyezet? Milyen a természeti környezet? Mennyi energiát használnak? Honnan van az energia? Van-e hulladék? Ha igen, hogyan kezelik? És folytathatjuk a kérdéssort szabadon.

(Ezeket a kérdéseket akár kártyaként is elkészíthetjük, a párok vagy kiscsoportok azo(ko)n gondolkodjanak, amit kihúztak.)

Érdekes lehet megkeresni a közös pontokat, hasonlóságokat, amelyek mindegyik, vagy több tanulónál szerepelnek.

Nehéz lehet a gyerekek számára a jövő elképzelése. Gondolataikat inspirálhatjuk a már meglévő, vagy kipróbálás alatt álló, technikai felfedezések és újítások bemutatásával. Olyanokkal, amelyek elterjedésével jelentősen tudnánk csökkenteni a szén-dioxid kibocsátásunkat. A következőkben egy könyvet és egy kártyajátékot ajánlunk.

Paul Hawken: Visszafordítható – 100 hatékony megoldás a klímakatasztrófa megállításához

„A klímaváltozás kapcsán megjelenő riasztó hírekkel szembesülve nehéz átlátni, hogy mit lehet tenni a válság elhárításáért kormányok, települések, vállalatok és az egyének szintjén. A *Visszafordítható* c. kézikönyv segít minket az eligazodásban: a Project Drawdown (<https://drawdown.org/>) keretében 22 ország 70 tagjából álló csapat, elismert kutatók, tette kész szakemberek, elkötelezett politikusok összeállítottak egy tudományosan alátámasztott, gazdaságilag rentábilis, előremutató javaslatcsomagot a klímakatasztrófa megállítására.

A hiánypótló könyv 100 innovatív megoldást mutat be mindenki számára közérthető módon, az élet különböző területeiről. Megismerhetünk már alkalmazott technológiai újításokat, szemléletformáló kezdeményezéseket, sőt még fejlesztés alatt álló terveket is.

Ha az elkövetkező harminc évben ezeket a módszereket következetesen alkalmazzuk, csökkenthetnénk a károsanyag-kibocsátást, visszafordíthatnánk a klímaváltozást, és lehetőséget kaphatnánk egy élhetőbb, igazságosabb világ kialakítására. Nem utolsó sorban mindennek feltétele egy új értékrend kialakítása, paradigmaváltás gazdasági, társadalmi és egyéni életünkben is: nem a növekedés, nem a gazdagodás, nem a „több”, hanem a „jobb” az, amire törekedve az utánunk jövő generációk is élvezhetik majd otthonunk, csodálatos Föld bolygónk kincseit.”

(Forrás: <https://hvgkonyvek.hu/konyv/visszafordithato>)

Jövőkártyák – megoldások, melyek segítenek a klímaváltozás kezelésében

A kártyák segítségével új utakat, lehetőségeket mutatunk be a tanulóknak. Minden kártyán van egy kép és egy rövid leírás olyan dolgokról, amelyek már léteznek. A kártyák segítenek elrugaszkodni a jól ismert, kézenfekvő megoldásoktól, mint például járunk biciklivel autó helyett. Kinyomtatás után vágjuk szét a kártyákat, és indulhat a párosító játék!

A 24 kártya hat témakört ölel fel: utazás – szállítás, élelem, fogyasztás – vásárlás, energia, épületek és egyéb lehetőségek. Letölthető innen: [jövőkártyák.pdf](#)

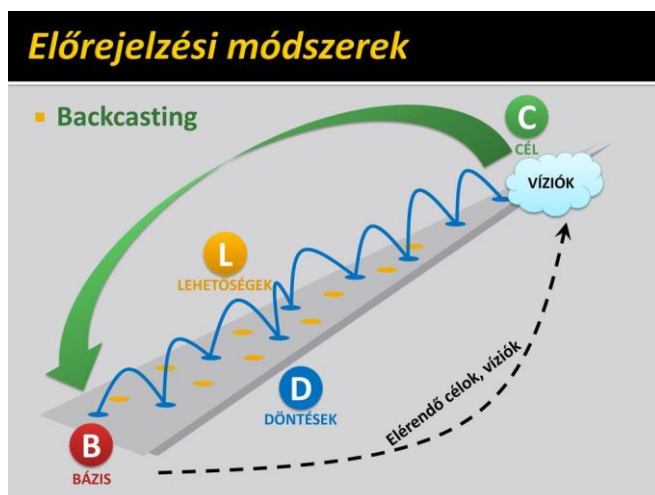
5.2. Mit kell tennem, hogy elérjem a vágyott jövőt?

Szép dolog az álmodozás, még jobb, ha cselekszünk is! Vajon mi mindent kell tennünk azért, hogy elérjünk a vágyott jövőbe?

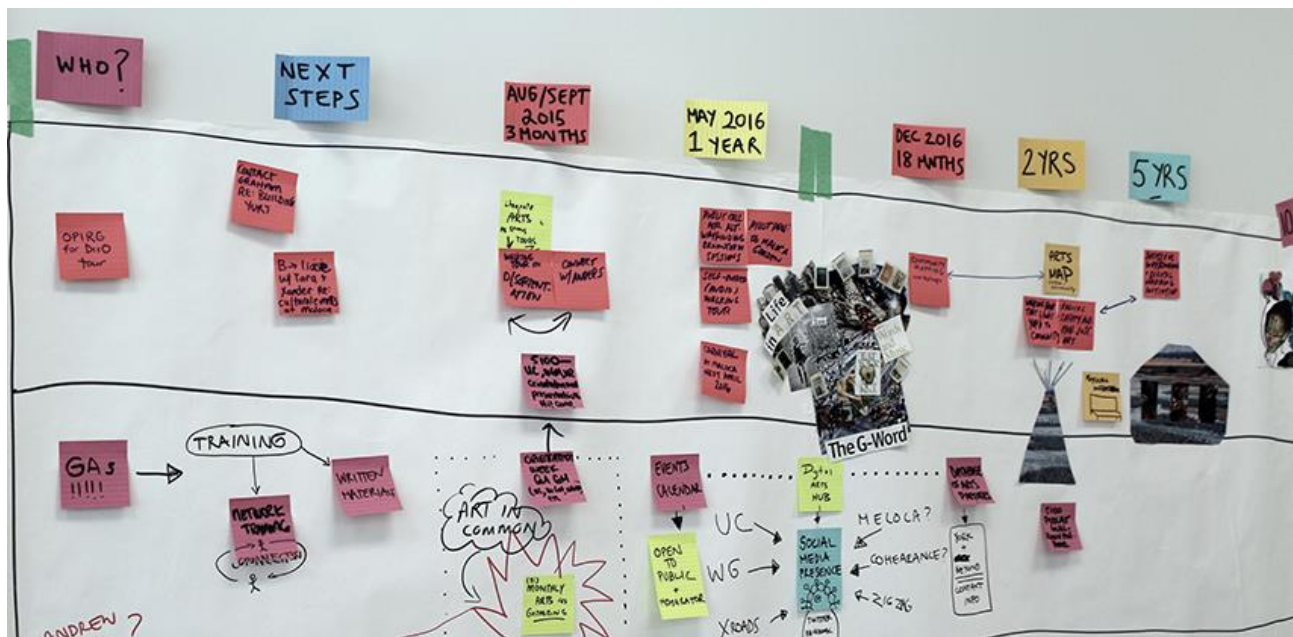
Backcasting – a jövőkutatási módszer

Az alábbiakban egy olyan módszert szeretnénk bemutatni, amely alkalmas arra, hogy a megálmodott jövő felé vezető lépéseket kitaláljuk.

A backcasting jövőkutatási módszer. Egy összetett társadalmi szerveződés, például egy város, egy vállalat stb., lehetséges pozitív jövőképeire épít. Az újdonság benne az, hogy a várható jövő előrejelzésére nem a jelenlegi állapotokat, helyzetet használja kiindulópontnak, hanem egy ideális jövőkép kialakításával indít, majd innen visszahaladva nézi meg, hogy milyen lépések vezethetnek az elképzelt jövő felé. Vagyis: ahhoz, hogy a pozitív, elképzelt jövőt elérjük, ahhoz az kell, hogy „A”, ahhoz viszont előtte „B”-t kell megtenni, azelőtt meg „C”-t, és így tovább, egészen addig, amíg elérkezünk a jelenbe. Ha ki tudunk lépni a jelenleg látható trendek által meghatározott irányvonalból, és képesek vagyunk egy vágyott, pozitív kimenetet elképzelni, akkor észrevesszük, hogy számos cselekvési lehetőség áll rendelkezésünkre. Ezáltal képesek leszünk cselekedni is. A backcasting pontosan erre épít: az emberek cselekvőképességére és az események aktív befolyásolására.

(Forrás: <https://slideplayer.hu/slide/12434830/>)

(Forrás: https://www.circular.academy/portfolio_page/backcasting/)

Magyar nyelvű anyag:

Köves Alexandra: [Vissza a jövőből](#): Komplex, rendszerszintű problémákra adott lehetséges válaszok kutatása a backcasting módszer segítségével (Prosperitas Vol. III. 2016/2.

Angol nyelvű anyagok:

- <https://www.naturalstep.ca/backcasting>
- <https://www.naturalstep.ca/abcd>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Backcasting>

Van már két listánk (2.1. és 4.2.), egy általános és egy Vác specifikus. Ezekből ki lehet választani azokat a tevékenységeket, akciókat, amelyeket most kell megtenniük a gyerekeknek ahhoz, hogy a vágyott jövőt elérjék. Készíthetnek egy tervet is, amelyben felállítják a prioritásokat és megtervezik az egyes lépéseket is.

5.3. Az én személyes történetem

A múltból a jelenbe tartó történetek (*A jelen*, 4.3. rész), a *Cselekedjünk!* részben tett vállalások és a megálmodott jövő segítségével már megalkothatják a tanulók a saját történetüket. A történetet bármilyen digitális platform/technika segítségével el lehet készíteni. A legegyszerűbb a ppt vagy a prezi, de lehet videót készíteni, vagy képeket egymás után tenni, felirattal és/vagy hanggal ellátni. Akinek van kedve eljátszhatja, bábozhatja vagy rajzok segítségével mutathatja be. A végső cél, hogy minél több gyerek készítsen saját történetet!

Az elkészült történetek felkerülnek a projekt honlap e célra kialakított részére. Itt megnézhetik egymás alkotásait a projektben résztvevő tanulók.

Milyen legyen a történet?

ÉRTÉKELÉSEK

A következő file-kban értékelési lehetőséget mutatunk be.

A tanároknak szóló pdf-ben arról írtunk, hogyan gondoljuk az értékelést a "Változtass a történeten!" című projekten belül.

A tanulók számára önértékelő táblázatot készítettünk. A mátrix segítségével saját maguk értékelhetik a történetüket különböző szempontok alapján.

[Tanároknak - értékelő eszköz](#)

[Önértékelő táblázat - ALSÓS](#)

[Önértékelő táblázat - FELSŐS](#)

[Önértékelő táblázat - KÖZÉPISKOLÁS](#)

Hogyan tovább?

Ugyan nem tartalma a tananyagnak, mégis úgy gondoljuk, fontos, hogy a lelkesítést, a cselekvést kiterjesszük magasabb szintekre is:

Az iskolában is vezessünk be példamutató, nevelő jellegű dolgokat, még akkor is, ha már sok mindent tettünk eddig is, hiszen van itt még bőven ötlet és tennivaló is!

Ha tehetjük, vonjuk be a családokat! Egy gyerek egymagában nem tud sokat tenni, fontos, hogy a szülei is felismerjék az életmódváltás fontosságát. Tudjuk, hogy ez nem egyszerű dolog, hiszen sokan nem akarják feladni a „kényelmes” életüket, mégis, akit csak lehet, fel kell rázni.

És ne feledkezzünk meg a települési szintről sem! Az önkormányzatok sokat tudnának tenni a települési klímaváltozás ellen, de ehhez arra van szükség, hogy legyen, aki felhívja a figyelmüket, aki „kikényszeríti” belőlük a változtatást. Ilyen lehet például a zöldfelületek létrehozása, a gépkocsiforgalom korlátozása a település egyes részein (ezzel párhuzamosan a gyalogos és kerékpáros közlekedés népszerűsítése) stb.

Civil szervezetek vagy aktív helyi lakosok szervezhetnek olyan akciókat, ahol a megunt vagy nem használt tárgyaink gazdára találunk; az élelmiszermaradék csökkentésére (begyűjtés és rászorulókhöz eljuttatás), helyi termék piacokat stb.

Ide egy ötletlistát írunk le, hogyan lehet terjeszteni a diákok által a projekt során végzett munka hírét:

1. iskolán belül:

- az iskolarádióban vagy az iskolaújságban bemutatjuk a digitális történeteket és a történetek készítőit a többi tanulóknak
- szervezhetünk kiállítást a klímaváltozásról, vagy projektnapot, amelyen be lehet mutatni a történeteket
- szervezhetünk nyílt napot, ahova a szülőket is meghívhatjuk, itt pl. be lehet mutatni a projekt során megismert cselekvési lehetőségeket

2. településen belül:

- helyi TV/rádió – meghívhatjuk őket az iskolába a projektnapra vagy a nyílt napra, vagy megkérhetjük őket, hogy készítsenek riportot a gyerekek munkájáról
- a többi iskola felé is be lehet mutatni a történeteket, illetve azt, hogy mit tanultak a klímaváltozásról és a cselekvési lehetőségekről – meg lehet hívni őket a projektnapra, vagy az ő projektnapjukon megjelenni
- kiállítás összeállítása arról, hogy mit fedeztek fel a település múltja és a klímaváltozással kapcsolatos összefüggések kapcsán – ezt vándoroltatni is lehet, hogy minél több lakos ismerje meg (pl. művelődési ház, könyvtár, másik iskolák)
- települési klímanap szervezése
- helyi önkormányzat meglátogatása – bemutatni nekik, mit tapasztaltak a településen és kérni tőlük, hogy tegyenek a klímaváltozás ellen (a 2. Cselekedjünk! rész végén összeállított listából lehet ötleteket meríteni)